

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ DIRECCIÓ GENERAL
PRIMERA INFÀNCIA,
INNOVACIÓ I COMUNITAT
EDUCATIVA

PLA DE L'INSTITUT PER A LA CONVIVÈNCIA I L'ÈXIT ESCOLAR 2020-2024

1. JUSTIFICACIÓ

La Conselleria d'Educació i Formació Professional té com a un dels seus objectius la millora de la Convivència escolar a les Illes Balears, i des del 2008 s'encomana aquesta qüestió a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar que depèn de la Direcció General de Primera Infància, Innovació, i Comunitat Educativa. El present pla doncs, esdevé la guia que seguirà aquesta Comunitat Autònoma durant els anys 2020-24 i que es basa principalment en quatre aspectes fonamentals.

En primer lloc, en la certesa que qualsevol plantejament sobre convivència és una qüestió de drets humans. La convivència entesa com una qüestió de justícia social, i no simplement com a una absència de conflictes. Aquest plantejament és la base per a generar entorns educatius afavoridors d'inclusió, d'equitat, qualitat i justícia restauradora per a tot l'alumnat. Només nombrant, significant i gestionant la diversitat present en els centres educatius, amb tots els seus components d'interseccionalitat, es garanteix els drets de totes les persones a estar presents, participar i progressar en el seu procés d'aprenentatge i d'inclusió.

En segon lloc, en la certesa que qualsevol plantejament sobre convivència escolar s'ha de fer des d'un punt de vista sistèmic i comunitari, amb la participació de tota la comunitat educativa i el lideratge d'equips directius implicats. S'ha de tenir present també, que ens trobam en un context històric que pot suposar una oportunitat per la millora de la convivència, ja que actualment i amb l'objectiu de millorar l'educació, els centres estan generant projectes interessants d'innovació relacionats amb els valors, la solidaritat, l'educació emocional, la resolució de conflictes, etc. I aquestes bones pràctiques han de servir de guia per altres centres o institucions.

En tercer lloc, els objectius de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, dependran no només dels seus recursos humans i econòmics, sinó també de la coordinació, la participació i el suport d'altres sectors de l'Administració o de la Comunitat.

En quart lloc, els objectius i activitats s'han d'estructurar a partir de la legislació que regula la convivència escolar, tant a nivell nacional com autonòmic, per aquest motiu s'ha de tenir en compte allò més rellevant a nivell normatiu i que s'inicia amb l'article 27.2 de la Constitució espanyola de 1978 quan indica:

«L'educació tendrà per objecte el ple desenvolupament de la personalitat humana en el respecte als principis democràtics de convivència i als drets i llibertats fonamentals».

Per altra banda l'apartat 4 de l'article 120 de la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la que es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació diu:

Els centres, en l'exercici de la seva autonomia, poden adoptar experimentacions, innovacions pedagògiques, programes educatius, plans de feina, formes d'organització, normes de convivència o ampliació del calendari escolar o de l'horari lectiu d'àmbits, àrees o matèries, en els termes que estableixin les Administracions educatives i dins les possibilitats que permeti la normativa aplicable, inclosa la laboral, sense que, en cap cas, suposi cap tipus de discriminació, ni s'imposin aportacions a les famílies ni exigències per a les Administracions educatives.

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ DIRECCIÓ GENERAL
PRIMERA INFÀNCIA,
INNOVACIÓ I COMUNITAT
EDUCATIVA

Els apartats 1 i 2 de l'article 121 de la Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la què es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació diuen:

El projecte educatiu del centre ha de recollir els valors, els fins i les prioritats d'actuació, ha d'incorporar la concreció dels currículums establerts per l'Administració educativa, que correspon fixar i aprovar al claustre, i ha d'impulsar i desenvolupar els principis, objectius i metodologia propis d'un aprenentatge competencial orientat a l'exercici d'una ciutadania activa. Així mateix, ha d'incloure un tractament transversal de l'educació en valors, del desenvolupament sostenible, de la igualtat entre dones i homes, de la igualtat de tracte i no-discriminació i de la prevenció de la violència contra les nenes i les dones, de l'assetjament i del ciberassetjament escolar, així com la cultura de pau i els drets humans.

El projecte esmentat ha d'estar emmarcat en unes línies estratègiques i ha de tenir en compte les característiques de l'entorn social, econòmic, natural i cultural de l'alumnat del centre, així com les relacions amb agents educatius, socials, econòmics i culturals de l'entorn. El projecte ha de recollir, almenys, la forma d'atenció a la diversitat de l'alumnat, mesures relatives a l'acció tutorial, els plans de convivència i de lectura i ha de respectar els principis de no-discriminació i d'inclusió educativa com a valors fonamentals, així com els principis i objectius que recullen aquesta Llei i la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació, i especificar mesures acadèmiques que s'han d'adoptar per afavorir i formar en la igualtat particularment de dones i homes.

El Decret 121/2010, de 10 de desembre, pel qual s'estableixen els drets i els deures dels alumnes i les normes de convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics de les Illes Balears, BOIB 127 indica al seu preàmbul:

«... A partir del reconeixement dels drets i els deures dels alumnes, correspon a tota la comunitat educativa la millora de la convivència escolar. És per aquest motiu que ...el mateix text legal regula els drets i els deures de l'alumnat, el disseny bàsic dels plans i les comissions de convivència que tots els centres docents sostinguts amb fons públics han de tenir, així com els trets que defineixen les estratègies bàsiques de prevenció de conflictes, com poden ser la mediació i la negociació d'acords educatius. Això, unit a l'existència de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, ha de servir per impulsar decididament la millora del desenvolupament de l'activitat escolar, tant pel que fa a l'èxit acadèmic com al clima de convivència dins els centres».

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ DIRECCIÓ GENERAL
PRIMERA INFÀNCIA,
INNOVACIÓ I COMUNITAT
EDUCATIVA

Per altre banda, aquest decret indica:

«Art. 27. 6. La memòria anual del centre ha d'incloure, en un apartat específic, l'avaluació i la valoració que es fa de les actuacions previstes en la programació general anual dirigides a millorar determinats aspectes de la convivència al centre. Aquest apartat de la memòria, elaborat per la comissió de convivència i aprovat dins la memòria anual pel consell escolar del centre, s'ha de trametre, a part de la resta de la memòria, a l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar abans del dia 30 de setembre del curs següent.

Art. 29. Llevat de casos excepcionals degudament autoritzats per la Conselleria d'Educació i Cultura, el centre educatiu ha de disposar d'un coordinador de convivència, el qual, entre d'altres, té les funcions següents: a) Coordinar les accions previstes en el pla de convivència. b) Fer de nexa de relació de la comunitat escolar amb l'Administració educativa i amb l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

Art. 39.1. La Direcció General d'Innovació i Formació del Professorat, amb la col·laboració de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar, ha de preveure, en els plans de formació dels professors, activitats de formació per a persones mediadores.»

Finalment, el decret 10/2008, de 25 de gener, pel qual es crea l' Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar de les Illes Balears, BOIB de 31 de gener que, al seu art. 3 estableix que: La finalitat de l'Institut serà contribuir a la millora del desenvolupament de l'activitat escolar mitjançant:

«L'anàlisi de conflictes i el suport a les activitats de prevenció organitzades des de l'Administració educativa.

La proposta d'activitats per a l'impuls de l'èxit escolar, en coordinació amb les diverses actuacions encaminades a reduir el fracàs escolar que inicien els diferents estaments de l'Administració educativa.

El disseny d'activitats socioeducatives que fomentin la creació de vincles positius entre els membres de la comunitat escolar, en col·laboració amb altres administracions i entitats.

El suport als centres educatius per a l'elaboració de plans i actuacions destinats a promoure la convivència i l'èxit escolar. »

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ DIRECCIÓ GENERAL
PRIMERA INFÀNCIA,
INNOVACIÓ I COMUNITAT
EDUCATIVA

2. OBJECTIUS I ACTIVITATS 2020-24

Tenint en compte el context actual i d'acord amb la legislació vigent, els àmbits d'actuació per la present legislatura són:

FOMENT DE LA CONVIVÈNCIA POSITIVA (PREVENCIÓ)

OBJECTIU A.1.: Potenciar les bones pràctiques de millora de la convivència que s'estan duent a terme en els centres educatius de la nostra comunitat.

Activitat A.1.a. Jornades per difondre i reconèixer les Bones Pràctiques (projectes, programes, treballs, mesures organitzatives, investigacions...) existents a tota la comunitat educativa .

Activitat A.1.b. Seminari de persones coordinadores de convivència i de coeducació.

Activitat A.1.c. Reconeixement públic de les bones pràctiques a través de la publicació d'experiències, així com altres mesures de reconeixement.

OBJECTIU A.2. Oferir formacions que donin suport a la millora del clima escolar i de la resolució positiva dels conflictes en els centres educatius, en coordinació amb en Servei de Formació del Professorat, EBAP, Federacions de Pares, etc.

Activitat A.2.a. Suport a iniciatives que millorin el vincle i les competències socials i emocionals de la comunitat educativa.

Activitat A.2.b. Formació dels centres educatius en estratègies de prevenció i tractament de l'assetjament escolar i el *ciberassetjament*, dins el marc del Pla de Convivència.

Activitat A.2.c. Donar suport a les comissions de convivència i dels serveis de mediació escolar. Seminari de coordinadors/es de convivència.

Seminari de formació a centres per donar suport als serveis de mediació escolar ja existents.

Curs per formadors d'alumnes mediadors.

Trobada anual d'alumnes mediadors a les tres illes.

Activitat A.2.d. Formació en pràctiques restauratives i mediació comunitària

Formació bàsica en pràctiques restauratives.

Curs d'aprofundiment en pràctiques restauratives

Seminari dels formadors en mediació escolar i pràctiques restauratives.

Activitat A.2.e. Col·laboració en els programes formatius dirigits a la millora de les habilitats parentals i a la participació de les famílies en la vida dels centres.

Activitat A.2.f. Col·laboració amb els departaments d'orientació i els EOEP, fomentant coneixement de tècniques i estratègies per prevenir i intervenir en temes relacionats amb la

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ DIRECCIÓ GENERAL
PRIMERA INFÀNCIA,
INNOVACIÓ I COMUNITAT
EDUCATIVA

convivència.

Activitat A.2.g. Col·laboració en els programes de millora del benestar docent com a mesura per millorar la convivència escolar (seminaris a centres, programes de tutorització o mentories, suport individualitzat...

PLA DE COEDUCACIÓ DE LES ILLES BALEARS 2019-2022

OBJECTIU B.1. Aconseguir que l'acció educativa que es duu a terme als centres educatius de les Illes Balears estigui basada en els principis de la coeducació i de la igualtat real dones-homes. Donar compliment en l'àmbit educatiu allò que marquen la LLei 11/2016 d' Igualtat de dones i homes a les Illes Balears i la LLei 8/2016 per garantir els drets de lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals i per erradicar l'LGTBfòbia.

Activitat B.1. Sensibilitzar, formar i implicar la comunitat educativa en matèria d'igualtat de gènere i coeducació.

Oferir formació i recursos per garantir que el professorat, les famílies i els càrrecs directius dels centres educatius disposin de qualificació en matèria de coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista. Sensibilitzar tota la comunitat educativa en coeducació, diversitat afectivosexual i violència masclista. Fomentar la corresponsabilitat de la comunitat educativa en el tractament de la coeducació, la diversitat afectivosexual i la violència masclista.

Activitat B.2. Incorporar la perspectiva de gènere a l'educació.

Desenvolupar el currículum des de la perspectiva de gènere i incorporar-la com a element estratègic en tots els documents de planificació.

Organitzar, gestionar i fomentar que els centres educatius facin una promoció real de la igualtat.

Aplicar la perspectiva de gènere a la tutorial i l'orientació acadèmica i professional.

Activitat B.3. Incorporar mesures favorables perquè els centres integrin els models coeducatius.

Analitzar i corregir els materials didàctics per eliminar-ne els prejudicis i els estereotips discriminatoris.

Impulsar i afavorir la pràctica escolar inclusiva i equitativa mitjançant la utilització d'un llenguatge no sexista i inclúsiu en les seves expressions visuals, orals, escrites i entorns digitals.

Organitzar els espais dels centres amb criteris d'igualtat a favor dels de la convivència.

Activitat B.4. Oferir una educació afectiva i sexual integral, amb perspectiva de gènere, que

atengui la diversitat sexual, les diferents identitats de gènere i la diversitat familiar i promoure l'establiment de relacions positives, saludables i igualitàries.

Incorporar el programa d'educació afectivosexual «Amb tots els sentits» al projecte educatiu de centre i la programació general anual.

Activitat B.5. Intervenir en l'àmbit educatiu per prevenir, detectar i actuar davant les violències masclistes i LGTBfòbiques.

Desenvolupar plans, orientacions i protocols específics per fomentar la resolució dels conflictes i prevenir, detectar i actuar davant la violència masclista i LGTBfòbica.

ASSESSORAMENT I INTERVENCIÓ

OBJECTIU C. Assessorar a la comunitat educativa, en coordinació amb la inspecció educativa i els serveis jurídics, en el cas de conflictes significatius.

Activitat C.1. Disposició de tres Unitats de Convivència: una a Mallorca, una Menorca i una a Eivissa i Formentera. Està pendent de cobrir una plaça a Menorca i una a Eivissa i Formentera.

Activitat C.2. Creació i posada en marxa del Servei d'Assessorament i Acompanyament a l'alumnat LGTBI.

Activitat C.3. Formació i difusió en el protocol de prevenció, detecció i intervenció en casos d'assetjament escolar, *Bullying i Cyberbullying*.

Activitat C.4. Revisió i modificació del protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

Activitat C.5. Formació i difusió en el protocol d'acompanyament a l'alumnat trans*

Activitat C.6. Difusió de recomanacions o protocols d'actuació en cas de *ciberbullying* o altres situacions d'assetjament virtual com el *grooming* o el *sexting*.

Activitat C.7. Difusió de recomanacions o protocols de detecció i intervenció en situacions de:

- Abús sexual.
- Violència de Gènere.
- Maltractament a la infància.
- Dol.
- Suïcidi.
- Absentisme.
- Addiccions i pantalles.

Activitat C.8. Redefinició de les funcions de la Comissió d'Experts, en el sentit de comptar amb comissions específiques per a les diferents situacions a estudiar.

COORDINACIÓ AMB INSTITUCIONS I ENTITATS QUE TREBALLEN LA CONVIVÈNCIA

OBJECTIU D: La participació dins projectes o plans autonòmics, nacionals i internacionals.

Activitat D.1 Col.laboració i coordinació amb l'Observatori Estatal de la Convivència

Activitat D.2 Coordinació i col.laboració amb organismes similars i amb la resta de l'administració per tal de participar en projectes des d'una perspectiva preventiva (convivència escolar, prevenció del racisme, assetjament escolar i violència de gènere, absentisme, suïcidi, addiccions, tecnologia)

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I FORMACIÓ
B PROFESSIONAL
/ DIRECCIÓ GENERAL
PRIMERA INFÀNCIA,
INNOVACIÓ I COMUNITAT
EDUCATIVA

Activitat D.3 Coordinació i col·laboració amb entitats representants de sectors en situacions de risc per la seva situació personal, social o cultural.

Activitat D.4 Establiment de convenis de col·laboració a nivell autonòmic, nacional o internacional.

COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

OBJECTIU E: Mantenir i millorar la comunicació i la difusió d'informacions i recursos per a la millora de la convivència.

Activitat E.1. Revisió de la plana web, facebook, twitter, ... i difusió d'informació, periòdicament.

Activitat E.2. Establiment de canals de comunicació directa amb els principals agents de la convivència a la comunitat educativa (coordinadors/es de convivència i coeducació, orientadors/es, EOEP, directors/es, equips directius...).

ÀMBIT NORMATIU

OBJECTIU F: Valorar, elaborar i difondre la legislació necessària referent a normes, plans de convivència i funcions de l'Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar.

Activitat F.1. Valoració de canvi de funcions de l'Institut: canvi de les funcions de la comissió d'experts i de l'èxit escolar.

Activitat F.2. Revisió del Decret 121/2010, i elaboració d'un nou Decret de Convivència

AVALUACIÓ

OBJECTIU G : Avaluar la convivència escolar a les Illes Balears.

Activitat G.1. Elaboració de les memòries anuals de Convivència Escolar, a través de la recollida de memòries dels plans de convivència dels centres.

Activitat G.2. Foment de mesures per l'autoavaluació de la convivència per l'elaboració dels Plans de Convivència dels centres educatius.

Activitat G.3. Establiment de convenis de col·laboració amb entitats de l'Administració (IBESTAD), la Universitat o de la comunitat per tal d'establir altres estratègies d'avaluació conjuntes.

Activitat G.4. Difusió de resultats de les avaluacions realitzades anualment.